

Downloaded via the EU tax law app / web

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

19 päivänä heinäkuuta 2012 ?(1)

Toinen ja kuudes arvonlisäverodirektiivi – Ostoihin sisältyvä arvonlisävero – Ylimenevän osan palautus – Koron maksaminen – Yksityiskohtaiset menettelysäännöt

Asiassa C-591/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 25.11.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 14.12.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Littlewoods Retail Ltd ym.

vastaan

Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot ja A. Prechal sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), D. Šváby ja M. Berger,

julkisasiamies: V. Trstenjak,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Impellizzeri,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.11.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Littlewoods Retail Ltd ym., edustajinaan D. Anderson, QC, L. Rabinowitz, QC ja barrister S. Elliott,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään C. Murrell, avustajanaan D. Wyatt, QC,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze, K. Petersen ja J. Möller,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja N. Rouam,
- Kyproksen hallitus, asiamiehinään K. Lykourgos ja E. Symeonidou,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään C. Wissels,
- Suomen hallitus, asiamiehenään H. Leppo,
- Euroopan komissio, asiamiehinään R. Lyal ja C. Soulay,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.1.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee verovelvollisen liikaa maksamansa arvonlisäveron vuoksi kärsimän taloudellisen vahingon korvaamista koskevan unionin oikeuden tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Littlewoods-konserniin kuuluvat yhtiöt (jäljempänä Littlewoods) ja Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs (jäljempänä Commissioners) ja joka koskee Littlewoodsin liikaa maksamansa arvonlisäveron vuoksi kärsimän taloudellisen vahingon korvaamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteisen arvonlisäverojärjestelmän rakenne ja yksityiskohtaiset soveltamissäännöt – 11.4.1967 annetun toisen neuvoston direktiivin 67/228/ETY (EYVL 1967, 71, s. 1303) 8 artiklassa ja liitteessä A olevassa 13 kohdassa määritellään muun muassa tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten arvonlisäverotuksessa sovellettava veron peruste.

4 Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määrätymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 11 artiklan C kohdan 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimuksen mitätöinnin, peruutuksen tai purkamisen taikka kauppahinnan maksamisen täyden tai osittaisen laiminlyönnin tai liiketoimen suorittamisen jälkeen myönnettävän hinnanalennuksen johdosta on veron perustetta vastaavasti alennettava jäsenvaltioiden määräämin edellytyksin.

Jäsenvaltiot voivat kuitenkin olla soveltamatta tätä säännöstä maksun täyden tai osittaisen laiminlyönnin osalta.”

Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus

5 Vuoden 1994 arvonlisäverolaki (Value Added Tax Act 1994, jäljempänä vuoden 1994 VATA) sisältää säännökset arvonlisäveron hallinnoinnista, kantamisesta ja täytäntöönpanosta sekä muutoksenhausta erityistuomioistuimeen. Commissioners voi kyseisen lain nojalla periä arvonlisäveron, jota on maksettava mutta jota verovelvollinen ei ole maksanut, ja verovelvolliset voivat saada sen nojalla takaisin arvonlisäverona maksamansa rahamäärät, joita ei olisi tarvinnut maksaa. Kyseisessä laissa on myös säännökset koroista rahamäärille, jotka verovelvollisten on maksettava Commissionersille, ja rahamäärille, jotka Commissionersin on maksettava verovelvollisille.

6 Vuoden 1994 VATA:n 80 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Liikaa ilmoitetun tai liikaa maksetun arvonlisäveron hyvitys tai palautus

1. Jos henkilö

a) on tilittänyt Commissionersille arvonlisäveroa määrätyltä tilityskaudelta (riippumatta sen

päättymisajankohdasta) ja

b) näin tehdessään on tilittänyt myynnistä maksettavana verona rahamäärän, jota ei ollut suoritettava myynnistä maksettavana verona,

Commissioners on velvollinen hyvittämään kyseiselle henkilölle tällaisen rahamäärän.

--

1B. Jos henkilö on määrättyltä tilityskaudelta (riippumatta sen päättymisajankohdasta) maksanut Commissionersille arvonlisäverona rahamäärän, joka ei ollut tälle suoritettavaa arvonlisäveroa, muutoin kuin sen seurauksena, että kyse on

a) rahamäärästä, joka ei ollut myynnistä maksettavaa veroa mutta joka tilitetään myynnistä maksettavana verona, --

--

Commissioners on velvollinen palauttamaan kyseiselle henkilölle näin maksetun rahamäärän.

2. Commissioners on velvollinen hyvittämään tai palauttamaan tässä pykälässä tarkoitetun rahamäärän vain tässä tarkoituksessa tehdystä vaatimuksesta.

2A Jos

a) tässä pykälässä tarkoitetun vaatimuksen seurauksena rahamäärä on edellä 1 tai 1A momentin nojalla hyvitetty henkilölle ja

b) osa tästä rahamäärästä tai koko tämä rahamäärä jää hyvitettyväksi tälle henkilölle sen jälkeen, kun siitä on vähennetty vähennettävät määrät tämän lain mukaisesti tai sen nojalla,

Commissioners on velvollinen maksamaan (tai palauttamaan) kyseiselle henkilölle täten jäljelle jäävän osan kyseisestä rahamäärästä.

--

7. Muissa kuin tässä pykälässä säädetyissä tapauksissa Commissioners ei ole velvollinen hyvittämään tai palauttamaan mitään sille arvonlisäverona tilitettyä tai maksettua rahamäärää, joka ei ollut sille suoritettavaa arvonlisäveroa."

7 Jos vuoden 1994 VATA:n 80 §:ään perustuva vaatimus hyväksytään, verovelvollisella voi myös olla oikeus saada liikaa maksamalleen rahamäärälle korkoa, joka lasketaan vuoden 1994 VATA:n 78 §:n säännösten mukaisesti. Kyseisessä pykälässä säädetään seuraavaa:

"Korko tietyissä viranomaisten tekemän virheen tapauksissa

1. Jos henkilö on Commissionersin tekemän virheen takia

a) tilittänyt tälle myynnistä maksettavana verona rahamäärän, jota henkilön ei ollut suoritettava myynnistä maksettavana verona, ja Commissioners on tämän seurauksena 80 §:n 2A momentin nojalla velvollinen maksamaan (tai palauttamaan) rahamäärän kyseiselle henkilölle, tai

b) jättänyt vaatimatta 25 §:ään perustuvaa hyvitystä rahamäärästä, josta henkilöllä oli oikeus näin vaatia hyvitystä ja jonka Commissioners siis on velvollinen maksamaan tälle henkilölle, tai

- c) (muussa kuin edellä olevan a tai b kohdan soveltamisalaan kuuluvassa tapauksessa) maksanut Commissionersille arvonlisäverona rahamäärän, joka ei ollut suoritettavaa arvonlisäveroa ja jonka Commissioners siis on velvollinen palauttamaan mainitulle henkilölle, tai
- d) saanut viipeellä maksun rahamäärästä, jonka Commissionersin oli suoritettava kyseiselle henkilölle arvonlisäverotuksen yhteydessä,

Commissionersin on maksettava, jos ja siltä osin kuin se ei olisi velvollinen niin tekemään muun kuin tämän pykälän nojalla, tälle henkilölle sovellettavalta ajanjaksolta kyseiselle rahamäärälle korkoa, jollei tämän pykälän seuraavista säännöksistä muuta johdu.

--

3. Tähän pykälään perustuva korko on maksettava vuoden 1996 talousarviolain (Finance Act 1996) 197 §:n nojalla sovellettavan korkokannan mukaan. --”

8 Vuoden 1994 VATA:n 78 §:n mukaisesti maksettavat korot lasketaan vuoden 1996 talousarviolain 197 §:n ja vuoden 1998 lentomatokustajaveroa ja muita välillisiä veroja (korkokanta) koskevan asetuksen (Air Passenger Duty and Other Indirect Taxes (Interest Rate) Regulations 1998) mukaisesti. Näistä säännöksistä seuraa yleisesti, että mainittua 78 §:ää sovellettaessa korkokannat on vuodesta 1998 lähtien vahvistettu kaavalla, jossa viitearvona on kuuden clearingpankin keskimääräinen antolainausta koskeva peruskorko, jota kutsutaan viitekoroksi. Vuosien 1973 ja 1998 välisten ajanjaksojen korkokannat eritellään mainitun asetuksen taulukossa 7. Korkokanta, jota sovelletaan 78 §:n mukaan, on viitekorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Mainitussa 78 §:ssä määritellään ”sovellettava ajanjakso”, jolta korkoa on maksettava. Pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa ajanjakso alkaa päivänä, jona Commissioners sai liikamaksun, ja päättyy päivänä, jona Commissioners antoi luvan maksaa rahamäärän, jolle on maksettava korkoa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

9 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan pääasian kantajat holding-yhtiö Littlewoods Limitediä lukuun ottamatta ovat harjoittaneet siitä lähtien, kun arvonlisävero vuonna 1973 otettiin käyttöön Yhdistyneessä kuningaskunnassa, postimyyntiliiketoimintaa. Toiminnassaan ne jakelivat kuvastoja ja myivät kuvastoissa esitetyjä tavaroita ”asiamiesverkoston” välityksellä. Asiamiehet saivat omista myynneistään tai heidän kauttaan toteutetuista kaupoista (jäljempänä kolmansien osapuolten tekemät ostot) provision. Provisio, joka oli mahdollista saada käteisenä rahana, kävi maksuksi asiamiesten omista aikaisemmista tai tulevista ostoista – jälkimmäisessä tapauksessa korotetulla provisio-osuudella.

10 Kolmansien osapuolten tekemistä ostoista maksettua provisiota pidettiin vuodesta 1973 lokakuuhun 2004 virheellisesti vastikkeena asiamiehen Littlewoodsille suorittamista palveluista. Sitä olisi sekä unionin oikeuden että kansallisen oikeuden nojalla pitänyt pitää alennuksena aikaisemmista ostoista, jos provisio otettiin käteisenä tai jos provisiota käytettiin tällaisiin ostoihin, tai tulevista ostoista, jos provisiota käytettiin korotettuna tuleviin ostoihin. Littlewoods maksoi näin ollen tietyistä luovutuksista tai suorituksista liikaa arvonlisäveroa, koska sen luovuttamien tavaroiden veron perustetta pidettiin virheellisesti todellista suurempana.

11 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan liikaa maksettuja määriä ei olisi näin ollen tarvinnut lain mukaan maksaa, mikä perustuu vuotta 1978 edeltävien verokausien osalta direktiiviin 67/228 ja mainitusta vuodesta lähtien direktiiviin 77/388.

12 Littlewoods teki Commissionersille oikaisuvaatimuksen, jossa se vaati liikaa maksetun arvonlisäveron palauttamista. Commissioners on lokakuusta 2004 lähtien palauttanut Littlewoodsille liikaa maksettuna arvonlisäverona 204 774 763 Englannin punttaa (GBP). Palauttaminen on tehty vuoden 1994 VATA:n 80 §:n nojalla.

13 Mainittuun palauttamiseen on liittynyt vuoden 1994 VATA:n 78 §:n perusteella myös määrältään 268 159 135 GBP:n yksinkertaisen koron maksaminen.

14 Littlewoods vaatii ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevilla kanteilla lisäksi rahamääriä, joiden yhteismäärä on noin miljardi GBP. Se väittää näiden rahamäärien vastaavan etua, jonka Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sai käyttämällä liikaa maksettujen verojen pääomia. Littlewoodsin mukaan rahamäärät laskettiin sellaisten koronkorkojen perusteella, joita sovellettiin Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ajoittaiseen lainanottoon kyseisellä ajanjaksolla. Vaadittavan rahamäärän määrittämisessä on sen mukaan otettu huomioon jo maksettu yksinkertainen korko.

15 Littlewoods on pääasioissa vedonnut kahteen kansalliseen oikeuteen perustuvaan kannemuotoon eli vaatimukseen lainvastaisesti kannetun veron palauttamisesta, jota kutsutaan yleisesti nimellä "Woolwich-vaatimus" (Woolwich claim), ja vaatimukseen oikeudellisen virheen takia maksetun rahamäärän palauttamisesta (virheeseen perustuva vaatimus).

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa tässä yhteydessä, että Woolwich-vaatimukseen sovelletaan kuuden vuoden vanhentumisaikaa, joka alkaa päivästä, jona veroa maksettiin liikaa, kun taas virheeseen perustuvalla palautusvaatimuksella on kuuden vuoden vanhentumisaika, joka alkaa päivästä, jona kantaja havaitsi virheen tai olisi kohtuullista huolellisuutta noudattaen voinut havaita sen.

17 Mainitun tuomioistuimen mielestä kyseiset kansallisessa oikeudessa säädetyt vanhentumisajat täyttävät unionin oikeuden vaatimukset.

18 Pääasioissa on riidatonta, että

– Commissioners peri vuoden 1973 ja lokakuun 2004 välisenä aikana riidanalaiset arvonlisäveron määrät unionin oikeuden ja kansallisen oikeuden vastaisesti

– Littlewoodsilla on unionin oikeuden ja kansallisen oikeuden perusteella oikeus liikaa maksamansa arvonlisäveron palautukseen, koska vastaavat määrät on maksettu Commissionersille

– Littlewoodsille on myös maksettu kansallisen oikeuden säännösten mukaan laskettua yksinkertaista korkoa kyseisten säännösten nojalla

– unionin oikeuden rikkomisen perusteella valtiota vastaan nostattavan vahingonkorvauskanteen edellytykset eivät täyty.

19 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kumpaakaan Littlewoodsin mainitsemista kanneperusteista ei voida soveltaa käsiteltävässä asiassa. Mainittu tuomioistuin katsoo, että liikaa maksettu arvonlisävero voitiin saada palautetuksi vain vuoden 1994 VATA:n 80 §:ssä tarkoitetulla vaatimuksella ja että Littlewoods saattoi vaatia korkoja vain kyseisen lain 78 §:n nojalla. Niinpä Littlewoodsin nostamat kanteet olisi sen mukaan hylättävä mainittujen 78 ja 80 §:n mukaisesti, jos asiaan sovellettaisiin ainoastaan kansallista oikeutta.

20 Kyseinen tuomioistuin on kuitenkin epävarma siitä, onko tällainen ratkaisu sopusoinnussa

unionin oikeuden kanssa.

21 Tässä tilanteessa High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun verovelvollinen on maksanut liikaa arvonlisäveroa, jota jäsenvaltio on kantanut vastoin [unionin] arvonlisäverolainsäädännön vaatimuksia, onko jäsenvaltion tarjoama oikeuskeino [unionin] oikeuden mukainen, jos tämä oikeuskeino sisältää vain a) liikaa maksettujen pääomien palautuksen ja b) yksinkertaisen koron näille pääomille [vuoden 1994 VATA:n] 78 §:n kaltaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, edellytetäänkö [unionin] oikeudessa, että jäsenvaltion tarjoama oikeuskeino sisältää a) liikaa maksettujen pääomien palautuksen ja b) sen, että maksetaan koronkorjoja, jotka heijastavat sitä, kuinka suuri käyttöarvo liikaa maksetuilla rahamäärillä on ollut jäsenvaltiolle ja/tai kuinka suuri käyttöarvon menetys on aiheutunut verovelvolliselle?

3) Jos sekä ensimmäiseen että toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, mitä oikeuskeinon, jonka jäsenvaltio on [unionin] oikeuden mukaan velvollinen tarjoamaan, on sisällettävä liikaa maksettujen pääomien palautuksen lisäksi siltä osin kuin kyse on liikamaksun ja/tai koron käyttöarvosta?

4) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, edellyttääkö [unionin] oikeuden tehokkuusperiaate sitä, että jäsenvaltio jättää soveltamatta ([vuoden 1994 VATA:n] 78 ja 80 §:n kaltaisen) kansallisen oikeuden rajoituksia kaikkiin sellaisiin sisäisiin vaatimuksiin tai oikeuskeinoihin, jotka muutoin olisivat verovelvollisen käytettävissä [unionin] oikeuteen perustuvaan siihen oikeuteen vetoamiseksi, joka vahvistetaan unionin tuomioistuimen vastauksessa kolmeen ensimmäiseen kysymykseen, vai riittääkö, että kansallinen tuomioistuin jättää soveltamatta tällaisia rajoituksia vain yhteen tällaiseen kansalliseen vaatimukseen tai oikeuskeinoon?

Mitä muita periaatteita kansallisen tuomioistuimen olisi seurattava tämän [unionin] oikeuteen perustuvan oikeuden täytäntöönpanossa siten, että noudatetaan [unionin] oikeuden tehokkuusperiaatetta?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksillään, jotka on syytä käsitellä yhdessä, olennaisilta osin sitä, onko pääasian kaltaisessa tilanteessa, jossa unionin oikeuden noudattamatta jättämisen vuoksi liikaa kannetun arvonlisäveron määrä on palautettu kyseiselle verovelvolliselle, unionin oikeuden mukaista, että kansallisessa oikeudessa säädetään yksinkertaisen koron maksamisesta kyseiselle määrälle, vai edellyttääkö unionin oikeus, että kansallisessa oikeudessa säädetään koronkoron maksamisesta siten, että se vastaa liikaa maksettujen määrien käyttöarvoa ja/tai niiden käyttöarvon menetystä, tai muusta korvaamistavasta, jota unionin tuomioistuinta pyydetään tarvittaessa täsmentämään. Siltä varalta, että sovellettava kansallinen säännös on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, millaisia päätelmiä sen on tehtävä tällaisesta yhteensopimattomuudesta.

23 Tässä yhteydessä on aluksi huomautettava, että – kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee – Littlewoods ei ole nostanut pääasiassa vahingonkorvauskannetta, joka perustuisi siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta olisi rikkonut unionin oikeutta, vaan se on vaatinut unionin oikeuden vastaisesti kannetun arvonlisäveron palauttamista.

24 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeus saada takaisin sellaiset verot, jotka jäsenvaltio on kantanut unionin oikeuden vastaisesti, seuraa niistä oikeuksista, joita yksityisille on annettu unionin oikeussäännöillä, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on näitä oikeussääntöjä tulkinnut, ja täydentää näitä oikeuksia (ks. mm. asia 199/82, San Giorgio, tuomio 9.11.1983, Kok., s. 3595, Kok. Ep. VII, s. 373, 12 kohta ja yhdistetyt asiat C-397/98 ja C-410/98, Metallgesellschaft ym., tuomio 8.3.2001, Kok., s. I-1727, 84 kohta). Jäsenvaltiolla on siten lähtökohtaisesti velvollisuus palauttaa unionin oikeuden vastaisesti kannetut verot (ks. yhdistetyt asiat C-192/95–C-218/95, Comateb ym., tuomio 14.1.1997, Kok., s. I-165, 20 kohta; em. yhdistetyt asiat Metallgesellschaft ym., tuomion 84 kohta; asia C-147/01, Weber's Wine World ym., tuomio 2.10.2003, Kok., s. I-11365, 93 kohta ja asia C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006, Kok., s. I-11753, 202 kohta).

25 Lisäksi oikeuskäytännössä on todettu, että kun jäsenvaltio on kantanut veroja unionin oikeuden vastaisesti, yksityisillä on oikeus palautukseen sekä aiheettomasti peritystä verosta että tälle jäsenvaltiolle maksetuista tai sen pidättämistä rahamääristä, jotka ovat suorassa yhteydessä tähän veroon. Tähän kuuluvat myös menetykset, jotka aiheutuvat siitä, että rahamäärät eivät olleet käytettävissä sen vuoksi, että vero vaadittiin maksettavaksi ennenaikaisesti (ks. em. yhdistetyt asiat Metallgesellschaft ym., tuomion 87–89 kohta ja em. asia Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomion 205 kohta).

26 Kyseisestä oikeuskäytännöstä ilmenee, että jäsenvaltioiden velvollisuus palauttaa unionin oikeuden vastaisesti kannettujen verojen määrät korkoineen perustuu unionin oikeuteen.

27 Koska unioni ei ole antanut korkoja koskevia säännöksiä, kunkin jäsenvaltion tehtävänä on sisäisessä oikeusjärjestyksessään säätää tällaisten korkojen maksamista koskevista edellytyksistä, muun muassa tällaisten korkojen korkokannasta ja laskentatavasta (yksinkertainen korko vai koronkorko). Edellytysten on oltava vastaavuusperiaatteen ja tehokkuusperiaatteen mukaisia, toisin sanoen ne eivät saa olla epäedullisempia kuin samankaltaisia kansalliseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia koskevat edellytykset eikä niillä saa tehdä unionin oikeusjärjestyksessä annettujen oikeuksien käyttämistä käytännössä mahdottomaksi (ks. vastaavasti em. asia San Giorgio, tuomion 12 kohta; em. asia Weber's Wine World ym., tuomion 103 kohta ja asia C-291/03, MyTravel, tuomio 6.10.2005, Kok., s. I-8477, 17 kohta).

28 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tehokkuusperiaate on siis esteenä sille, että jäsenvaltiot tekevät unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien käyttämisen käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi (ks. asia C-201/02, Wells, tuomio 7.1.2004, Kok., s. I-723, 67 kohta ja yhdistetyt asiat C-392/04 ja C-422/04, i-21 Germany ja Arcor, tuomio 19.9.2006, Kok., s. I-8559, 57 kohta).

29 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kyseinen periaate edellyttää, että muun muassa mahdollisesti maksettavan koron laskentaa koskevat kansalliset säännöt eivät saa estää verovelvollista saamasta asianmukaista korvausta aiheettomasta arvonlisäveron maksamisesta aiheutuneesta menetyksestä.

30 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ratkaistava, onko pääasian tilanne tällainen, kun otetaan huomioon kaikki pääasian olosuhteet. Tässä yhteydessä on mainittava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Commissioners on maksanut Littlewoodsille vuoden 1994

VATA:n 78 §:n säännösten mukaisesti korkoa unionin oikeuden vastaisesti kannetulle arvonlisäverolle. Littlewoods on saanut mainittujen säännösten mukaisesti yksinkertaista korkoa 268 159 135 GBP:n määrän, joka vastaa noin 30 vuodelta maksettavaa korkoa ja joka ylittää yli 23 prosentilla pääoman määrän, joka puolestaan on 204 774 763 GBP.

31 Sen tutkimiseksi, onko pääasiassa noudatettu vastaavuusperiaatetta, on muistutettava, että kyseisen periaatteen noudattaminen edellyttää, että kyseistä kansallista sääntöä sovelletaan samalla tavalla sekä unionin oikeuden rikkomiseen perustuviin kanteisiin että jäsenvaltion kansallisen oikeuden rikkomiseen perustuviin kanteisiin, joiden kohde ja syy ovat samankaltaiset. Vastaavuusperiaatetta ei kuitenkaan voida tulkita niin, että jäsenvaltion olisi ulotettava kaikkein edullisin kansallinen sääntely koskemaan kaikkia tietyllä oikeudenalalla esitettäviä vaatimuksia. Jotta voidaan selvittää, noudatetaanko kyseistä periaatetta, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, joka ainoastaan voi suoraan tuntea kansalliseen oikeuteen perustuvat valtioon kohdistuvia palauttamiskanteita koskevat säännöt, on tutkittava, noudatetaanko mainittua periaatetta niillä säännöillä, joilla kansallisessa oikeudessa pyritään varmistamaan yksityisten oikeussubjektien unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien turvaaminen, ja arvioitava niiden jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvien kanteiden kohde ja olennaiset piirteet, joiden väitetään olevan samankaltaisia. Tältä osin kansallisen tuomioistuimen on tutkittava kyseisten kanteiden samankaltaisuus niiden kohteen, syyn ja olennaisten seikkojen perusteella (ks. vastaavasti asia C-63/08, Pontin, tuomio 29.10.2009, Kok., s. I-10467, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan vuoden 1994 VATA:n 78 §:n soveltamisesta seuraa kahden common law'n mukaisen kannetyypin eli Woolwich-vaatimuksen ja virheeseen perustuvan vaatimuksen poissulkeminen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee sen tilanteen varalta, että vuoden 1994 VATA:n 78 ja 80 § todetaan unionin oikeuden vastaisiksi, olennaisilta osin sitä, voiko kyseisten säännösten sisältämän rajoituksen jättäminen soveltamatta Woolwich-vaatimukseen johtaa unionin oikeuden mukaiseen koronmaksuun pääasiassa vai onko kyseistä rajoitusta jätettävä lisäksi soveltamatta kaikkiin common law'n mukaisiin vaatimuksiin tai oikeuskeinoihin.

33 Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, kansallisella tuomioistuimella on tilanteessa, jossa oikeussääntö on suoraan sovellettavan unionin oikeuden vastainen, velvollisuus jättää soveltamatta kansallista säännöstä, kun otetaan huomioon, että tämä velvollisuus ei rajoita toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten toimivaltaa soveltaa kansalliseen oikeusjärjestykseen kuuluvista eri menettelyistä niitä, jotka ovat asianmukaisia unionin oikeudessa taattujen yksilön oikeuksien suojaamiseksi (ks. vastaavasti mm. asia C-337/91, van Gemert-Derks, tuomio 27.10.1993, Kok., s. I-5435, 33 kohta; yhdistetyt asiat C-10/97–C-22/97, IN. CO. GE. 90 ym., tuomio 22.10.1998, Kok., s. I-6307, 21 kohta ja asia C-314/08, Filipiak, tuomio 19.11.2009, Kok., s. I-11049, 83 kohta).

34 Esitettyihin kysymyksiin on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että unionin oikeuden on tulkittava edellyttävän, että verovelvollisella, joka on maksanut liikaa arvonlisäveroa, jota kyseinen jäsenvaltio on kantanut unionin oikeuden arvonlisäverosäännösten vastaisesti, on oikeus unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palautukseen sekä koronmaksuun palautettavalle pääomalle. Kansallisessa oikeudessa on tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudattaen ratkaistava, maksetaanko palautettavalle pääomalle korko yksinkertaista korkoa koskevan järjestelmän, koronkorkoa koskevan järjestelmän vai muunlaisen korkojärjestelmän mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

35 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe

kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Unionin oikeuden on tulkittava edellyttävän, että verovelvollisella, joka on maksanut liikaa arvonlisäveroa, jota kyseinen jäsenvaltio on kantanut unionin oikeuden arvonlisäverosäännösten vastaisesti, on oikeus unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palautukseen sekä koronmaksuun palautettavalle pääomalle. Kansallisessa oikeudessa on tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudattaen ratkaistava, maksetaanko palautettavalle pääomalle korko yksinkertaista korkoa koskevan järjestelmän, koronkorkoa koskevan järjestelmän vai muunlaisen korkojärjestelmän mukaisesti.

Allekirjoitukset

1? Oikeudenkäyntikieli: englanti.